

KYSTVERKET
Postboks 1502
6025 ÅLESUND

Saksbehandler Jorunn Haugen

Vår ref. 2021/8597 - 432.2

Dato 13.10.2021

Varsel om vedtak - Søknad om motorferdsel - Songvaar, Hellersøya og Kubbøya naturreservat

Viser til deres søknad datert 4. oktober 2021 om vedlikeholdsarbeid på Songvaar fyr, samt flyving med helikopter i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, og flyving og landingstillatelse på Hellersøya i Songvaar, Hellersøya og Kubbøya naturreservat. Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområde behandlet deres søknad under styremøtet 11. oktober 2021, vedlagt ligger vedtak og saksframlegg.

Vedtak

Kystverkets planlagte arbeidet på Songvaar fyr ligger innenfor det som kan anses som vedlikeholdsarbeid, og tiltaket krever derfor ikke en dispensasjon etter verneforskriften for Songvaar, Hellersøya og Kubbøya naturreservat, jf. verneforskriften kap. IV.

Kystverkets omsøkte motorferdsel ved bruk av helikopter i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde krever ikke en dispensasjon etter verneforskriften, da verneforskriften ikke er til hinder for nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av Kystverkets anlegg, jf. verneforskriften § 3 pkt. 1.2 bokstav p.

Verneområdestyret gir Kystverket dispensasjon til bruk og landing av helikopter ved Songvaar fyr for å frakte materialer og utstyr til vedlikeholdsarbeidet. Tillatelsen gjelder for Songvaar, Hellersøya og Kubbøya naturreservat. Dispensasjonen gis med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

For tillatelsen settes det visse vilkår:

- Flygingen avgrenses til perioden 11. oktober 2021 – 3. desember 2021.
- Antall turer begrenses til det som er nødvendig, med inntil 20 turer til Sognvaar fyr.
- Flygningen skal gjøres så skånsom, raskt og effektivt som mulig for å minimere uheldige forstyrrelser på dyre- og fuglelivet. Alminnelig persontransport tillates ikke.
- Denne tillatelsen må medbringes ved transport og må kunne forevises på forespørsel fra grunneier og/eller Statens naturoppsyn.

Verneområdestyret har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Det forutsettes at det innhentes nødvendige tillatelser etter andre lovverk.

Klage

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområde, Pb. 788 Stoa, 4809 Arendal.

Med vennlig hilsen

Jorunn Haugen
verneområdeforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi til:

Statens naturoppsyn v/Halvard R. Pedersen

KRISTIANSAND KOMMUNE

Kystverket v/Belinda Pedersen

Postboks 4

4685

NODELAND

Arkivsaksnr: 2021/8597-0

Saksbehandler: Jorunn Haugen

Dato: 10.10.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	59/21	11.10.21

Saksfremlegg - Søknad om vedlikehold av Kystverkets anlegg og motorferdsel – Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Songvaar, Hellersøya og Kubbøya naturreservat

Forvalters innstilling

Kystverkets planlagte arbeidet på Songvaar fyr ligger innenfor det som kan anses som vedlikeholdsarbeid, og tiltaket krever derfor ikke en dispensasjon etter verneforskriften for Songvaar, Hellersøya og Kubbøya naturreservat, jf. verneforskriften kap. IV.

Kystverkets omsøkte motorferdsel ved bruk av helikopter i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde krever ikke en dispensasjon etter verneforskriften, da verneforskriften ikke er til hinder for nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av Kystverkets anlegg, jf. verneforskriften § 3 pkt. 1.2 bokstav p.

Verneområdestyret gir Kystverket dispensasjon til bruk og landing av helikopter ved Songvaar fyr for å frakte materialer og utstyr til vedlikeholdsarbeidet. Tillatelsen gjelder for Songvaar, Hellersøya og Kubbøya naturreservat. Dispensasjonen gis med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

For tillatelsen settes det visse vilkår:

- Flygingen avgrenses til perioden 11. oktober 2021 – 3. desember 2021.
- Antall turer begrenses til det som er nødvendig, med inntil 20 turer til Sognvaar fyr.
- Flygningen skal gjøres så skånsom, raskt og effektivt som mulig for å minimere uheldige forstyrrelser på dyre- og fuglelivet. Alminnelig persontransport tillates ikke.
- Denne tillatelsen må medbringes ved transport og må kunne forevises på forespørsel fra grunneier og/eller Statens naturoppsyn.

Verneområdestyret har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Det forutsettes at det innhentes nødvendige tillatelser etter andre lovverk.

Saksprotokoll i Verneområdestyret ORF - 11.10.2021

Styrets vedtak – enstemmig

Som innstillingen.

Saksopplysninger

Det vises til brev fra Kystverket v/Belinda B. Pedersen datert 4. oktober 2021 vedrørende søknad om vedlikeholdsarbeid på Songvaar fyr, samt flyving med helikopter i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, og flyving og landingstillatelse på Hellersøya i Songvaar, Hellerøya og Kubbøya naturreservat.

Kystverket planlegger å gjennomføre vedlikeholdsarbeid på lyktehuset på Songvaar fyr på Hellersøya i uke 41-48. Lyktehuset på maskinhuset har en del sprukne glassruter, og rustsprengning på stållamme. I 2016 tettet Kystverket taket på maskinhuset, og nå er det en del lekkasje inn i lyktehuset. Det er fare for større følgeskader nedover bygget hvis ikke lyktehuset blir tettet. Arbeidet går ut på sandblåsing og maling av lyktehuset. Kystverket opplyser om at all maling, rust og sand fra sandblåsing skal samles og fraktes vekk fra naturreservatet og deponeres som spesialavfall etter at arbeidet er gjennomført.

Det må fraktes materialer fra jordet på Strandstove i Søgne som stillas, aggregater, sandblåser, høytrykksvask, glassruter, maling og diverse utstyr til Songvaar fyrstasjon ved bruk av helikopter i forbindelse med vedlikeholdsarbeidet. Arbeidet på Songvaar fyr kan ta 3 – 4 uker, men det søkes om motorferdsel ved bruk av helikopter fra uke 41 til og med uke 48 for å kunne ta forbehold om vær. Kystverket opplyser i e-post datert 6. oktober 2021 at det anses som nødvendig med 10 laster som skal fraktes til Songvaar fyr i uke 41, og 10 laster innen uke 48 for frakt av materialer tilbake til land.

Juridisk grunnlag

Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde

Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde ble opprettet 29. april 2005, og har som formål å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten. Dette skjærgårdslandskapet karakteriseres av en sjøoverflate som brytes opp av mange lave, avslepne øyer, holmer og skjær, med tilhørende naturtyper, flora, fauna, kulturminner og kulturlandskap, herunder kystlynghei og de karakteristiske uthavnene. Allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriften er ikke til hinder for drift og vedlikehold av Kystverkets anlegg, og nødvendig motorferdsel i forbindelse med dette, jf. verneforskriften § 3 pkt. 1.2 bokstav p.

Songvaar, Hellersøya og Kubbøya naturreservat

Songvaar, Hellersøya og Kubbøya naturreservat ble opprettet 2. juni 1980 og har som formål å bevare livsmiljøet for plante- og dyrelivet i området, særlig ut fra hensynet til sjøfuglene og deres hekkeplasser.

Vegetasjonen er fredet mot skade og ødeleggelse som ikke skyldes lovlig ferdsel (jf. verneforskriften kap. VI pkt. 1), og pattedyr og fugler er fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse

(jf. verneforskriften kap. VII pkt. 1). I perioden fra og med 15. april til og med 15. juli er ilandstigning og all ferdsel i reservatet forbudt, jf. verneforskriften kap. IX.

Bestemmelsene i forskriftenes kap. V-XII, er ikke til hinder for drift, tilsyn og vedlikehold av fyrvesenets anlegg og allmenhetens adgang til å besøke fyret etter fyrvokterens anvisning, nødvendig ferdsel i disse forbindelser og ferdsel mellom Kubbøy og Hellersøy, jf. markerte ferdselsårer på vernekartet (jf. verneforskriften kap. IV).

Det må ikke foretas inngrep som kan endre de naturgitte forhold, herunder blant annet forurensning og henleggelse av avfall, jf. verneforskriften kap. VIII pkt. 1.

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig (jf. § 48 i naturmangfoldloven (nml.)).

For alle saker som berører naturmangfold følger det av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Vurdering

Songvaar, Hellersøya og Kubbøya naturreservat er med sine 950 daa tidligere Vest-Agders største sjøfuglreservat og utgjør en vesentlig del av det totale sjøfuglreservatet i fylket. Songvaar fyr ligger på østre del av Hellersøya. Det nåværende Songvaar fyr er et funksifyr bygget i 1950, mens det gamle Songvaar fyr ble etablert i 1888.

Skjærgården i Søgne er viktige hekkeområder for sjøfugl. Verneområdeforvalter mener det foreligger god kunnskap om verneverdiene i naturreservatet og landskapsvernområdet gjennom blant annet naturfaglige registreringer, rapporter om overvåking av hekkende sjøfugl i Vest-Agders sjøfuglreservater, generell kunnskap om sårbarhet for forstyrrelser i områdene, registreringer av arter i Naturbase og Artskart, samt forvaltningsplan, jf. nml. § 8. «Føre-var-prinsippet» i nml. § 9 tillegges på denne bakgrunn liten vekt.

Det planlagte arbeidet på Songvaar fyr vurderes til å ligge innenfor det som kan anses som vedlikeholdsarbeid, og tiltaket krever derfor ikke en dispensasjon etter verneforskriften for Songvaar, Hellersøya og Kubbøya naturreservat, jf. verneforskriften kap. IV. Den omsøkte motorferdselen i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde vurderes heller ikke til å kreve en dispensasjon etter verneforskriften, da denne ikke er til hinder for nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av Kystverkets anlegg, jf. verneforskriften § 3 pkt. 1.2 bokstav p.

I verneforskriften til Songvaar, Hellersøy og Kubbøya naturreservat finnes det ikke noe spesifisert forbud for motorferdsel eller lavtflyging med helikopter, men pattedyr og fugler, herunder deres hi, bo, reir, egg og unger, er fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse, jf. verneforskriften kap. VII. pkt. 1. Verneforskriften åpner ikke opp for å gjøre unntak fra vernebestemmelsene for flyging og landing med helikopter, derfor må denne delen av søknaden vurderes etter nml. § 48. Naturmangfoldloven § 48 skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Flyvingen i forbindelse med vedlikeholdsarbeidet på Songvaar fyr vil foregå i uke 41-46 i 2021, og vil ikke komme i konflikt med perioden for ferdselsforbud i Songvaar, Hellersøy og Kubbøya naturreservat. Forbudet mot unødige forstyrrelser (jf. verneforskriften kap. VII. pkt. 1) knytter seg først og fremst til forstyrrelse av dyrelivet i verneområdet, og særlig ut fra hensynet til sjøfuglene og deres hekkeplasser. Dersom det skal flyges i løpet av oktober-november vil fuglelivet være mindre sårbart siden samtlige arter er ferdige med hekking i oktober måned. Verneområdeforvalter vurderer det til at den samlede belastningen av tidligere innvilgede tiltak i området sammen med flyging og landing med helikopter i oktober/november i 2021 ikke vil føre til en for stor belastning på området samlet sett, på gitte vilkår, jf. naturmangfoldloven § 10.

Det er et overordnet mål både i verneområder og i utmark for øvrig å redusere motorisert ferdsel til et minimum. Det bør det settes vilkår om at flyvingen skal gjøres så skånsomt, raskt og effektivt som mulig, og at antall turer begrenses til det som er nødvendig (jf. nml. § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder). Vedlikeholdsarbeidet må ikke føre til forurensning eller henleggelse av avfall på Hellersøya, og alt avfall i forbindelse med arbeidet må samles sammen og fraktes vekk fra naturreservatet når arbeidet er gjennomført. Så lenge det ikke blir laget varige spor i terrenget ved eventuell landing med helikopter innenfor naturreservatet, anses nml. § 11 (om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver) ikke for å ha relevans i denne saken.

På bakgrunn av det ovennevnte vurderes det til at den begrensede motorferdselen med helikopter i forbindelse med vedlikeholdsarbeidet på Songvaar fyr i oktober/november ikke vil stride mot vernevedtakets formål eller påvirker verneverdiene nevneverdig, jf. nml. § 48, og at søker kan gis dispensasjon fra vernebestemmelsene i Songvaar, Hellersøy og Kubbøya naturreservat.